

Folkhälsomyndigheten

Ett laboratorienätverk för smittskydd och mikrobiologi i Sverige

Överenskommelse om ansvar för funktioner av betydelse för ett
laboratorienätverk

Förord

Laboratorieverksamhet av betydelse för smittskydd och mikrobiologi utvecklas och förändras kontinuerligt vilket är resurskrävande. Men en ökad och formaliserad samverkan mellan landets laboratorier inom ett laboratorienätverk ger förutsättningar att nå ökad effektivitet och förebygga sårbarhet inom laboratorieområdet.

När det gäller övergripande ansvarsfördelning inom området regleras sjukvårdshuvudmännens ansvar i hälso- och sjukvårdslagen medan Folkhälsomyndighetens ansvar framgår av myndighetsinstruktionen. För att kunna vidareutveckla ett samarbete har parterna beslutat ingå en överenskommelse där ansvar för att tillhandahålla och kostnadstäckta funktioner av betydelse för ett laboratorienätverk förtydligas.

Den föreliggande överenskommelsen mellan Folkhälsomyndigheten och landstingen och regionerna gäller från 26 oktober 2015 och har upprättats i samma antal likalydande exemplar som antalet parter och parterna har tagit ett exemplar vardera.

Johan Carlson
Generaldirektör

Innehåll

UNDERLAG	4
Sammanfattning	4
Landstingens ansvar	4
Folkhälsomyndighetens ansvar	4
Bakgrund	5
Beslut om samverkan för ett laboratorienätverk	5
Statens, landstingens och kommunernas ansvar för mikrobiologisk laboratorieverksamhet	6
Ansvar för funktioner av betydelse för ett laboratorienätverk	8
Referenser	9
ÖVERENSKOMMELSE	10
Överenskommelse om ansvar för funktioner av betydelse för ett laboratorienätverk	10
Parter	10
Syftet med samverkan	11
Åtaganden	11
Organisation	11
Ändringar och tillägg	11
Tvist m.m.	11
Uppsägning	11
Underskrifter	12

UNDERLAG

Sammanfattning

Folkhälsomyndigheten och SKL har gemensamt analyserat gällande ansvar för att tillhandahålla och kostnadstäckta funktioner för smittskydd och klinisk mikrobiologi, med följande resultat:

Landstingens ansvar

1. Hälso- och sjukvårdens behov av mikrobiologiska undersökningar inklusive undersökningar enligt smittskyddslagen, undersökningar vid utbrott av smittsam sjukdom samt kvalitets- och metodutveckling av denna verksamhet är sjukvårdshuvudmännens ansvar.
2. Ansvaret för det operativa smittskyddet inklusive övervakning, beredskap och utbrottshantering på regional nivå ligger på landstingen och dess smittskyddsenheter med smittskyddsläkaren som ansvarig myndighet.
3. Sjukvårdshuvudmännen har ansvar för att till Folkhälsomyndigheten leverera de laboratorieresultat – och i vissa fall prov – som myndigheten bedömer nödvändiga för nationell övervakning av smittsamma sjukdomar och av befolkningens skydd mot smittsamma sjukdomar. Kostnaden för analys av dessa efterfrågade prover kommer inte att åläggas landstingen utan utförs inom ramen för Folkhälsomyndighetens avgiftsfria verksamhet.
4. De analyser som landstingens laboratorier utför kostnadstäckts genom avgifter från beställare från det egna landstinget samt från andra landsting. Landstinget täcker kostnaderna för ej avgiftsbelagd laboratorieverksamhet för eget landsting, men ekonomiska villkor behöver definieras för sådan verksamhet som utförs för andra landsting.

Folkhälsomyndighetens ansvar

1. Folkhälsomyndigheten definierar vilka, av de undersökningar som hälso- och sjukvården behöver, som är nödvändiga för ett effektivt smittskydd och ansvarar för att tillhandahålla sådana undersökningar inklusive kvalitets- och metodutveckling av dessa, om undersökningarna inte utförs av landstingslaboratorier.
2. Folkhälsomyndigheten definierar och ansvarar för behov av övervakning, krisberedskap och utbrottshantering på nationell nivå, inklusive den laborativa verksamhet som kan behövas utöver den som utförs för hälso- och sjukvårdens behov.
3. Folkhälsomyndigheten har ansvar för att bistå laboratorier som bedriver diagnostik för ett effektivt smittskydd med kunskapsstöd inom biosäkerhet och kvalitetssäkring. Myndigheten skall också bistå vid utbrottshantering och upprätthålla den laboratorieberedskap som behövs för detta.

4. Analyser som sjukvårdshuvudmännen beställer av Folkhälsomyndigheten kostnadstäckts genom avgifter. Folkhälsomyndigheten täcker kostnaderna för övrig verksamhet, inklusive kunskapsstöd, som myndigheten utför inom sitt ansvarsområde men omfattande uppdrag kan avgiftsfinansieras. Myndigheten får också mot avgift åta sig uppdrag utanför ansvarsområdet om verksamheten medger det.

Bakgrund

Den mikrobiologiska verksamheten i Sverige har genomgått omfattande organisatoriska förändringar under de senaste 20-25 åren. Statens laborativa verksamhet - vid Statens Bakteriologiska Laboratorium fram till 1993, vid Smittskyddsinstitutet från 1993 till 2013, och vid Folkhälsomyndigheten från 2014 – har begränsats och förändrats. Verksamheten vid landstingens mikrobiologiska laboratorier har utvecklats och förstärkts och landstingslaboratorierna hanterar nu volymmässigt över 99 procent av landets undersökningar. Ett nationellt laboratorienätverk för smittskydd och mikrobiologi har föreslagits för att åstadkomma förbättrad kostnadseffektivitet och minskad sårbarhet (1).

Beslut om samverkan för ett laboratorienätverk

Folkhälsomyndigheten och SKL beslutade 2014 (2) att tillsammans utveckla ett förslag för ett laboratorienätverk genom att

1. analysera statens och landstingens ansvar för att tillhandahålla respektive kostnadstäckta funktioner för smittskydd och klinisk mikrobiologi och utveckla ett förslag till en överenskommelse mellan Folkhälsomyndigheten och landstingen om parternas ansvar för ett laboratorienätverk,
2. föreslå landstingen att ge verksamhetschefer vid landstingens mikrobiologiska laboratorier i uppdrag att tillsammans med Folkhälsomyndigheten ta fram ett förslag till struktur avseende smittämnen, referensfunktioner, och organisation av referenslaboratorier samt resursbehov, finansieringsprinciper och implementering av ett laboratorienätverk.

Statens, landstingens och kommunernas ansvar för mikrobiologisk laborieverksamhet

Landstingens och kommunernas ansvar på vårdområdet regleras formellt i hälso- och sjukvårdslagen. Enligt 3 § i lagen ska varje landsting erbjuda en god hälso- och sjukvård åt dem som är bosatta inom landstinget och mikrobiologiska undersökningar, som utgör en integrerad del av hälso- och sjukvården, är sjukvårdshuvudmännens ansvar. Ansvaret omfattar dock inte hälso- och sjukvård som ges till patienter i en sådan boendeform eller bostad som regleras i socialtjänstlagen och i vissa fall inte heller hemsjukvård, ett ansvar som då i stället åligger kommunen enligt 18 § i samma lag. Någon särskild reglering av vårdansvar för statens vidkommande finns inte i lagen.

Den grundläggande ansvarsfördelningen mellan sjukvårdshuvudmannen och staten avseende laboratorieanalyser kan beskrivas som att ansvaret för den operativa handläggningen inom hälso- och sjukvården åligger sjukvårdshuvudmännen, medan staten har ansvar för analyser som utförs för nationell övervakning av smittskyddsrelevans men inte syftar till direkt handläggning av enskilda patienter.

Det är således sjukvårdshuvudmännen som inom respektive landsting eller region ansvarar för de laboratorieundersökningar som utförs inom hälso- och sjukvården för patienthandläggning och lokalt smittskyddsarbete inklusive undersökningar enligt smittskyddslagen samt undersökningar vid utbrott av smittsam sjukdom.

Folkhälsomyndighetens ansvar för dessa områden är att säkra att hälso- och sjukvården har tillgång till de analyser som behövs för landets smittskydd. Det kan ske genom att myndigheten mot full kostnadstäckning utför de analyser som inte finns tillgängliga vid andra laboratorier. Men det kan också åstadkommas genom att samverkan mellan landets laboratorier utvecklas eller genom att myndigheten etablerar samverkan med laboratorier utanför Sverige. Folkhälsomyndigheten får också, om verksamheten i övrigt medger det, mot avgift utföra uppdrag utanför sitt ansvarsområde (3).

Sjukvårdshuvudmännens laboratorier och laboratorier som huvudman upphandlar har ansvar för kvalitets- och metodutveckling av de analyser som utförs vid respektive laboratorium. Folkhälsomyndigheten svarar för kunskapsstöd för kvalitets- och metodutveckling inom de områden där myndigheten har laborativ verksamhet.

Ansvaret för det operativa smittskyddet ligger på landstingen och dess smittskyddsenheter med smittskyddsläkaren som ansvarig myndighet. Vid utbrott av allvarliga smittsamma sjukdomar kan Folkhälsomyndigheten bistå med expertstöd. Som förvaltningsmyndighet för smittskyddet (4) har Folkhälsomyndigheten det övergripande ansvaret för smittskydd på nationell nivå. Detta innebär också ett samordningsansvar vid smittutbrott som berör flera landsting och involverar ett flertal smittskyddsläkare men denna samordning innefattar inte bestämmanderätt över andra aktörer. I förordningen om krisberedskap och höjd beredskap tilldelas myndigheten ett särskilt ansvar för samverkansområdet farliga biologiska ämnen.

Därigenom har staten en formellt reglerad övergripande roll på laboratorieområdet när det gäller kravet på att hålla beredskap för att kunna möta hot från högpåtagliga smittämnen, men även andra smittämnen som i en krissituation kan påverka samhällsfunktionerna.

Nationell övervakning av smittsamma sjukdomar och av befolkningens skydd mot smittsamma sjukdomar är Folkhälsomyndighetens ansvar. Detta förutsätter att sjukvårdshuvudmännen levererar nödvändiga laboratorieresultat – och i vissa fall prov – till myndigheten för analys och sammanställning, vilket för de flesta fall är reglerat genom smittskyddslagen. Viss laborativ verksamhet, exempelvis många mikrobiella typningar, utförs inte inom ramen för hälso- och sjukvård men är nödvändiga för nationell epidemiologisk övervakning. Det är Folkhälsomyndighetens ansvar att upprätthålla och bära kostnaderna för den typningsverksamhet som myndigheten bedömer nödvändig för den nationella övervakningen.

Ansvar för funktioner av betydelse för ett laboratorienätverk

Det föreslagna nätverket består av olika referenslaboratorier och ett administrativt centrum som tillhandahåller information om referenslaboratorierna och deras uppdrag, samt ansvarar för kommunikation inom nätverket och med externa kontakter.

Folkhälsomyndigheten svarar för att upprätthålla ett centrum för referenslaboratorier med verksamhet av betydelse för ett effektivt smittskydd. Myndigheten förbinder sig att inkludera information om referenslaboratorier för övrig mikrobiologisk verksamhet, under förutsättning att de mikrobiologiska företrädarna vid landstingslaboratorierna ansvarar för att tillhandahålla denna.

De dominerande uppgifterna för ett referenslaboratorium gäller att tillhandahålla de analyser, de insatser för kvalitetssäkring och den expertis som har betydelse för hälso- och sjukvårdens uppdrag att handlägga enskilda patienter. Denna kompetens finns för större delen av det kliniskt mikrobiologiska området tillgänglig vid landstingens laboratorier.

Den laborativa verksamhet och kompetens som inte finns tillgänglig vid dessa laboratorier har Folkhälsomyndigheten ansvar för att tillhandahålla, om den är nödvändig för ett effektivt smittskydd. Det gäller analyser för att diagnostisera anmälningspliktiga sjukdomar enligt smittskyddslagen (5), enligt internationella hälsoreglementet (6-9) samt för att identifiera biologiska farliga ämnen av betydelse för krisberedskap och höjd beredskap (10).

Myndigheten är också från och med 2015-07-01 nationell behörig myndighet för EU:s system för tidig varning och reaktion (EWRS), epidemiologisk övervakning och andra uppgifter som avser allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa (11).

Referenslaborativa funktioner för hälso- och sjukvårdens behov kostnadsställs genom avgifter, exempelvis för analyser och för material för kvalitetssäkring, men kompletterande kostnadstäckning genom anslag kan i vissa fall vara nödvändigt.

För referenslaborativa uppgifter kan utöver mikrobiologisk kompetens i vissa fall också behövas epidemiologisk kompetens för funktioner som övervakning och utbrotts-hantering. För nationell övervakning av relevans för ett effektivt smittskydd och krisberedskap för utbrott av allvarliga smittsamma sjukdomar ansvarar Folkhälso-myndigheten, som också bär kostnaderna för den verksamhet som myndigheten bedömer nödvändig för detta uppdrag, vilket också kan inkludera laborativ verksamhet som epidemiologiska typningar. Motsvarande uppdrag på regional och lokal nivå åligger landstingen.

Referenser

1. Ett laboratorienätverk för smittskydd och mikrobiologi i Sverige. Smittskyddsinstitutet 31 januari 2012. Regeringsuppdrag om översyn av formerna för Smittskyddsinstitutets laborativa verksamhet. S2010/9051/FH (delvis).
2. Inrätta ett laboratorienätverk för smittskydd och mikrobiologi i Sverige. Folkhälsomyndigheten samt Sveriges Kommuner och Landsting 25 september 2014. Förslag till Nationella Samverkansgruppen för Kunskapsstyrning, NSK.
3. Förordning med instruktion för Folkhälsomyndigheten. SFS 2013:1020
4. Budgetpropositionen för 2015. Finansdepartementet 23 oktober 2014, Prop. 2014/15:1,
5. Falldefinitioner – vid anmälan enligt smittskyddslagen. Socialstyrelsen 2012, reviderad version juli 2014.
6. Lagen (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa
7. Förordningen (2007:156) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa
8. Föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2007:11) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa
9. Föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2007:12) om underrättelseskyldighet vid internationella hot mot människors hälsa
10. Förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap
11. Europaparlamentets och rådets beslut om allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa och om upphävande av beslut nr 2119/98/EG. 1082/2013/EU

ÖVERENSKOMMELSE

Överenskommelse om ansvar för funktioner av betydelse för ett laboratorienätverk

Parter

Denna överenskommelse har ingåtts mellan Folkhälsomyndigheten och Landstingen och regionerna (nedan kallad parterna).

Parterna är:

Folkhälsomyndigheten

Blekinge läns landsting

Dalarnas läns landsting

Region Gotland

Region Gävleborg

Region Halland

Region Jämtland Härjedalen

Region Jönköpings län

Kalmar läns landsting

Region Kronoberg

Norrbottnens läns landsting

Region Skåne

Stockholms läns landsting

Södermanlands läns landsting

Uppsala läns landsting

Värmlands läns landsting

Västerbottens läns landsting

Västernorrlands läns landsting

Västmanlands läns landsting

Västra Götalandsregionen

Region Örebro län

Region Östergötland

Syftet med samverkan

Denna överenskommelse syftar till att reglera förutsättningarna för att samverka på området smittskydd och mikrobiologi mellan parterna.

Åtaganden

Genom denna överenskommelse förbinder sig parterna att följa de principer om ansvar som redovisats i ”Underlag till Överenskommelse om ansvar för funktioner av betydelse för ett laboratorienätverk”.

Organisation

Formerna för myndighetssamverkan, styrning och organisation beskrivs i ”Ansvar för funktioner av betydelse för ett laboratorienätverk”.

Ändringar och tillägg

Ändringar av och tillägg till denna överenskommelse ska vara skriftliga och behörigen undertecknade av samtliga parter för att vara gällande.

Tvist m.m.

Parterna är ense om att syftet med denna överenskommelse uppnås genom samverkan och att överenskommelsen bygger på ett ömsesidigt förtroende. Tvist, menings-skiljaktigheter eller krav som uppkommer i anledning av överenskommelsen ska därför i första hand lösas genom förhandlingar mellan berörda parter i syfte att nå en gemensam lösning

Uppsägning

En part kan ensidigt frånträda överenskommelsen efter skriftlig uppsägning till övriga parter. Överenskommelsen upphör då att gälla sex kalendermånader efter uppsägningen.

Underskrifter

Denna överenskommelse om myndighetssamverkan blir giltig under förutsättning av att den godkänns av respektive part och gäller tills vidare. Överenskommelsen har upprättats i samma antal likalydande exemplar som antalet parter, och parterna har tagit ett exemplar vardera. Parterna har undertecknat överenskommelsen nedan.

Datum: 2015 - 10 - 20

Johan Carlson, Generaldirektör,
Folkhälsomyndigheten

Landstingsdirektör, Stockholms läns landsting

Landstingsdirektör, Landstinget i Uppsala län

Landstingsdirektör, Landstinget Sörmland

Landstingsdirektör, Region Östergötland

Landstingsdirektör, Region Jönköpings län

Landstingsdirektör, Region Kronoberg

Landstingsdirektör, Landstinget i Kalmar län

Landstingsdirektör, Region Gotland

Landstingsdirektör, Landstinget Blekinge

Landstingsdirektör, Region Skåne

Landstingsdirektör, Region Halland

Landstingsdirektör, Västra Götalandsregionen

Landstingsdirektör, Landstinget i Värmland

Landstingsdirektör, Region Örebro län

Landstingsdirektör, Landstinget Västmanland

Landstingsdirektör, Landstinget Dalarna

Landstingsdirektör, Region Gävleborg

Landstingsdirektör, Landstinget Västernorrland

Landstingsdirektör, Region Jämtland Härjedalen

Landstingsdirektör, Västerbottens läns landsting

Landstingsdirektör, Norrbottens läns landsting

Denna överenskommelse om myndighetssamverkan blir giltig under förutsättning av att den godkänns av respektive part och gäller tills vidare. Överenskommelsen har upprättats i samma antal likalydande exemplar som antalet parter, och parterna har tagit ett exemplar vardera. Parterna har undertecknat överenskommelsen nedan.

Generaldirektör, Folkhälsomyndigheten

Landstingsdirektör, Stockholms läns landsting

Datum: 2015 - 09 - 25

Kerstin Westholm, Landstingsdirektör,
Landstinget i Uppsala län

Landstingsdirektör, Landstinget Sörmland

Landstingsdirektör, Region Östergötland

Landstingsdirektör, Region Jönköpings län

Landstingsdirektör, Region Kronoberg

Landstingsdirektör, Landstinget i Kalmar län

Landstingsdirektör, Region Gotland

Landstingsdirektör, Landstinget Blekinge

Landstingsdirektör, Region Skåne

Landstingsdirektör, Region Halland

Landstingsdirektör, Västra Götalandsregionen

Landstingsdirektör, Landstinget i Värmland

Landstingsdirektör, Region Örebro län

Landstingsdirektör, Landstinget Västmanland

Landstingsdirektör, Landstinget Dalarna

Landstingsdirektör, Region Gävleborg

Landstingsdirektör, Landstinget Västernorrland

Landstingsdirektör, Region Jämtland Härjedalen

Landstingsdirektör, Västerbottens läns landsting

Landstingsdirektör, Norrbottens läns landsting

JL

Denna överenskommelse om myndighetssamverkan blir giltig under förutsättning av att den godkänns av respektive part och gäller tills vidare. Överenskommelsen har upprättats i samma antal likalydande exemplar som antalet parter, och parterna har tagit ett exemplar vardera. Parterna har undertecknat överenskommelsen nedan.

Generaldirektör, Folkhälsomyndigheten Landstingsdirektör, Stockholms läns landsting

Landstingsdirektör, Landstinget i Uppsala län Landstingsdirektör, Landstinget Sörmland

Datum: 2015 - 08 - 31.

.....
Mats Uddin, Regiondirektör,
Region Östergötland

Landstingsdirektör, Region Jönköpings län

Landstingsdirektör, Region Kronoberg Landstingsdirektör, Landstinget i Kalmar län

Landstingsdirektör, Region Gotland Landstingsdirektör, Landstinget Blekinge

Landstingsdirektör, Region Skåne Landstingsdirektör, Region Halland

Landstingsdirektör, Västra Götalandsregionen Landstingsdirektör, Landstinget i Värmland

Landstingsdirektör, Region Örebro län Landstingsdirektör, Landstinget Västmanland

Landstingsdirektör, Landstinget Dalarna Landstingsdirektör, Region Gävleborg

Landstingsdirektör, Landstinget Västernorrland Landstingsdirektör, Region Jämtland Härjedalen

Landstingsdirektör, Västerbottens läns landsting Landstingsdirektör, Norrbottens läns landsting

Denna överenskommelse om myndighetssamverkan blir giltig under förutsättning av att den godkänns av respektive part och gäller tills vidare. Överenskommelsen har upprättats i samma antal likalydande exemplar som antalet parter, och parterna har tagit ett exemplar vardera. Parterna har undertecknat överenskommelsen nedan.

Generaldirektör, Folkhälsomyndigheten Landstingsdirektör, Stockholms läns landsting

Landstingsdirektör, Landstinget i Uppsala län Landstingsdirektör, Landstinget Sörmland

Landstingsdirektör, Region Östergötland Landstingsdirektör, Region Jönköpings län

Datum: 2015 - 08 - 27

.....
**Martin Myrskog, Regiondirektör,
Region Kronoberg**

Landstingsdirektör, Landstinget i Kalmar län

Landstingsdirektör, Region Gotland Landstingsdirektör, Landstinget Blekinge

Landstingsdirektör, Region Skåne Landstingsdirektör, Region Halland

Landstingsdirektör, Västra Götalandsregionen Landstingsdirektör, Landstinget i Värmland

Landstingsdirektör, Region Örebro län Landstingsdirektör, Landstinget Västmanland

Landstingsdirektör, Landstinget Dalarna Landstingsdirektör, Region Gävleborg

Landstingsdirektör, Landstinget Västernorrland Landstingsdirektör, Region Jämtland Härjedalen

Landstingsdirektör, Västerbottens läns landsting Landstingsdirektör, Norrbottens läns landsting

Denna överenskommelse om myndighetssamverkan blir giltig under förutsättning av att den godkänns av respektive part och gäller tills vidare. Överenskommelsen har upprättats i samma antal likalydande exemplar som antalet parter, och parterna har tagit ett exemplar vardera. Parterna har undertecknat överenskommelsen nedan.

Generaldirektör, Folkhälsomyndigheten Landstingsdirektör, Stockholms läns landsting

Landstingsdirektör, Landstinget i Uppsala län Landstingsdirektör, Landstinget Sörmland

Landstingsdirektör, Region Östergötland Landstingsdirektör, Region Jönköpings län

Landstingsdirektör, Region Kronoberg Landstingsdirektör, Landstinget i Kalmar län

 Landstingsdirektör, Region Gotland Landstingsdirektör, Landstinget Blekinge

Landstingsdirektör, Region Skåne Landstingsdirektör, Region Halland

Landstingsdirektör, Västra Götalandsregionen Landstingsdirektör, Landstinget i Värmland

Landstingsdirektör, Region Örebro län Landstingsdirektör, Landstinget Västmanland

Landstingsdirektör, Landstinget Dalarna Landstingsdirektör, Region Gävleborg

Landstingsdirektör, Landstinget Västernorrland Landstingsdirektör, Region Jämtland Härjedalen

Landstingsdirektör, Västerbottens läns landsting Landstingsdirektör, Norrbottens läns landsting

Denna överenskommelse om myndighetssamverkan blir giltig under förutsättning av att den godkänns av respektive part och gäller tills vidare. Överenskommelsen har upprättats i samma antal likalydande exemplar som antalet parter, och parterna har tagit ett exemplar vardera. Parterna har undertecknat överenskommelsen nedan.

Generaldirektör, Folkhälsomyndigheten	Landstingsdirektör, Stockholms läns landsting
Landstingsdirektör, Landstinget i Uppsala län	Landstingsdirektör, Landstinget Sörmland
Landstingsdirektör, Region Östergötland	Landstingsdirektör, Region Jönköpings län
Landstingsdirektör, Region Kronoberg	Landstingsdirektör, Landstinget i Kalmar län
Landstingsdirektör, Region Gotland	Landstingsdirektör, Landstinget Blekinge
Datum: 2015 - 09 - 08	
..... Alf Jönsson, Regiondirektör, Region Skåne	Landstingsdirektör, Region Halland
Landstingsdirektör, Västra Götalandsregionen	Landstingsdirektör, Landstinget i Värmland
Landstingsdirektör, Region Örebro län	Landstingsdirektör, Landstinget Västmanland
Landstingsdirektör, Landstinget Dalarna	Landstingsdirektör, Region Gävleborg
Landstingsdirektör, Landstinget Västernorrland	Landstingsdirektör, Region Jämtland Härjedalen
Landstingsdirektör, Västerbottens läns landsting	Landstingsdirektör, Norrbottens läns landsting

Denna överenskommelse om myndighetssamverkan blir giltig under förutsättning av att den godkänns av respektive part och gäller tills vidare. Överenskommelsen har upprättats i samma antal likalydande exemplar som antalet parter, och parterna har tagit ett exemplar vardera. Parterna har undertecknat överenskommelsen nedan.

Generaldirektör, Folkhälsomyndigheten Landstingsdirektör, Stockholms läns landsting

Landstingsdirektör, Landstinget i Uppsala län Landstingsdirektör, Landstinget Sörmland

Landstingsdirektör, Region Östergötland Landstingsdirektör, Region Jönköpings län

Landstingsdirektör, Region Kronoberg Landstingsdirektör, Landstinget i Kalmar län

Landstingsdirektör, Region Gotland Landstingsdirektör, Landstinget Blekinge

Landstingsdirektör, Region Skåne Landstingsdirektör, Region Halland

 Landstingsdirektör, Västra Götalandsregionen Landstingsdirektör, Landstinget i Värmland

Landstingsdirektör, Region Örebro län Landstingsdirektör, Landstinget Västmanland

Landstingsdirektör, Landstinget Dalarna Landstingsdirektör, Region Gävleborg

Landstingsdirektör, Landstinget Västernorrland Landstingsdirektör, Region Jämtland Härjedalen

Landstingsdirektör, Västerbottens läns landsting Landstingsdirektör, Norrbottens läns landsting

Denna överenskommelse om myndighetssamverkan blir giltig under förutsättning av att den godkänns av respektive part och gäller tills vidare. Överenskommelsen har upprättats i samma antal likalydande exemplar som antalet parter, och parterna har tagit ett exemplar vardera. Parterna har undertecknat överenskommelsen nedan.

Generaldirektör, Folkhälsomyndigheten Landstingsdirektör, Stockholms läns landsting

Landstingsdirektör, Landstinget i Uppsala län Landstingsdirektör, Landstinget Sörmland

Landstingsdirektör, Region Östergötland Landstingsdirektör, Region Jönköpings län

Landstingsdirektör, Region Kronoberg Landstingsdirektör, Landstinget i Kalmar län

Landstingsdirektör, Region Gotland Landstingsdirektör, Landstinget Blekinge

Landstingsdirektör, Region Skåne Landstingsdirektör, Region Halland

Landstingsdirektör, Västra Götalandsregionen Landstingsdirektör, Landstinget i Värmland

Datum: 2015 - 09 - 23

**Rickard Simonsson, Regiondirektör,
Region Örebro län**

Landstingsdirektör, Landstinget Västmanland

Landstingsdirektör, Landstinget Dalarna Landstingsdirektör, Region Gävleborg

Landstingsdirektör, Landstinget Västernorrland Landstingsdirektör, Region Jämtland Härjedalen

Landstingsdirektör, Västerbottens läns landsting Landstingsdirektör, Norrbottens läns landsting

Denna överenskommelse om myndighetssamverkan blir giltig under förutsättning av att den godkänns av respektive part och gäller tills vidare. Överenskommelsen har upprättats i samma antal likalydande exemplar som antalet parter, och parterna har tagit ett exemplar vardera. Parterna har undertecknat överenskommelsen nedan.

Generaldirektör, Folkhälsomyndigheten Landstingsdirektör, Stockholms läns landsting

Landstingsdirektör, Landstinget i Uppsala län Landstingsdirektör, Landstinget Sörmland

Landstingsdirektör, Region Östergötland Landstingsdirektör, Region Jönköpings län

Landstingsdirektör, Region Kronoberg Landstingsdirektör, Landstinget i Kalmar län

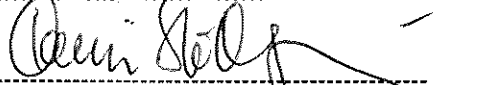
Landstingsdirektör, Region Gotland Landstingsdirektör, Landstinget Blekinge

Landstingsdirektör, Region Skåne Landstingsdirektör, Region Halland

Landstingsdirektör, Västra Götalandsregionen Landstingsdirektör, Landstinget i Värmland

Landstingsdirektör, Region Örebro län Landstingsdirektör, Landstinget Västmanland

Datum: 2015 - 10 - 26

Karin Stikå Mjöberg, Landstingsdirektör, Landstinget Dalarna Landstingsdirektör, Region Gävleborg

Landstingsdirektör, Landstinget Västernorrland Landstingsdirektör, Region Jämtland Härjedalen

Landstingsdirektör, Västerbottens läns landsting Landstingsdirektör, Norrbottens läns landsting

Denna överenskommelse om myndighetssamverkan blir giltig under förutsättning av att den godkänns av respektive part och gäller tills vidare. Överenskommelsen har upprättats i samma antal likalydande exemplar som antalet parter, och parterna har tagit ett exemplar vardera. Parterna har undertecknat överenskommelsen nedan.

Generaldirektör, Folkhälsomyndigheten Landstingsdirektör, Stockholms läns landsting

Landstingsdirektör, Landstinget i Uppsala län Landstingsdirektör, Landstinget Sörmland

Landstingsdirektör, Region Östergötland Landstingsdirektör, Region Jönköpings län

Landstingsdirektör, Region Kronoberg Landstingsdirektör, Landstinget i Kalmar län

Landstingsdirektör, Region Gotland Landstingsdirektör, Landstinget Blekinge

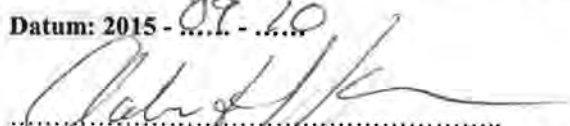
Landstingsdirektör, Region Skåne Landstingsdirektör, Region Halland

Landstingsdirektör, Västra Götalandsregionen Landstingsdirektör, Landstinget i Värmland

Landstingsdirektör, Region Örebro län Landstingsdirektör, Landstinget Västmanland

Landstingsdirektör, Landstinget Dalarna Landstingsdirektör, Region Gävleborg

Datum: 2015 - 09 - 10

.....
Anders L. Johansson, Landstingsdirektör, Landstingsdirektör, Region Jämtland Härjedalen
Landstinget Västernorrland

Landstingsdirektör, Västerbottens läns landsting Landstingsdirektör, Norrbottens läns landsting

Elisabet Strömqvist

L-styrordet

Denna överenskommelse om myndighetssamverkan blir giltig under förutsättning av att den godkänns av respektive part och gäller tills vidare. Överenskommelsen har upprättats i samma antal likalydande exemplar som antalet parter, och parterna har tagit ett exemplar vardera. Parterna har undertecknat överenskommelsen nedan.

Generaldirektör, Folkhälsomyndigheten	Landstingsdirektör, Stockholms läns landsting
Landstingsdirektör, Landstinget i Uppsala län	Landstingsdirektör, Landstinget Sörmland
Landstingsdirektör, Region Östergötland	Landstingsdirektör, Region Jönköpings län
Landstingsdirektör, Region Kronoberg	Landstingsdirektör, Landstinget i Kalmar län
Landstingsdirektör, Region Gotland	Landstingsdirektör, Landstinget Blekinge
Landstingsdirektör, Region Skåne	Landstingsdirektör, Region Halland
Landstingsdirektör, Västra Götalandsregionen	Landstingsdirektör, Landstinget i Värmland
Landstingsdirektör, Region Örebro län	Landstingsdirektör, Landstinget Västmanland
Landstingsdirektör, Landstinget Dalarna	Landstingsdirektör, Region Gävleborg
Landstingsdirektör, Landstinget Västernorrland	Landstingsdirektör, Region Jämtland Härjedalen

Datum: 2015-09-28

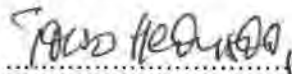

**Anders Sylvan, Landstingsdirektör,
Västerbottens läns landsting**

Landstingsdirektör, Norrbottens läns landsting

Denna överenskommelse om myndighetssamverkan blir giltig under förutsättning av att den godkänns av respektive part och gäller tills vidare. Överenskommelsen har upprättats i samma antal likalydande exemplar som antalet parter, och parterna har tagit ett exemplar vardera. Parterna har undertecknat överenskommelsen nedan.

Datum: 2015 - 09 - 10

.....
Toivo Heinsoo, Landstingsdirektör,
Stockholms läns landsting

Generaldirektör, Folkhälsomyndigheten

Landstingsdirektör, Landstinget i Uppsala län

Landstingsdirektör, Landstinget Sörmland

Landstingsdirektör, Region Östergötland

Landstingsdirektör, Region Jönköpings län

Landstingsdirektör, Region Kronoberg

Landstingsdirektör, Landstinget i Kalmar län

Landstingsdirektör, Region Gotland

Landstingsdirektör, Landstinget Blekinge

Landstingsdirektör, Region Skåne

Landstingsdirektör, Region Halland

Landstingsdirektör, Västra Götalandsregionen

Landstingsdirektör, Landstinget i Värmland

Landstingsdirektör, Region Örebro län

Landstingsdirektör, Landstinget Västmanland

Landstingsdirektör, Landstinget Dalarna

Landstingsdirektör, Region Gävleborg

Landstingsdirektör, Landstinget Västernorrland

Landstingsdirektör, Region Jämtland Härjedalen

Landstingsdirektör, Västerbottens läns landsting

Landstingsdirektör, Norrbottens läns landsting

Denna överenskommelse om myndighetssamverkan blir giltig under förutsättning av att den godkänns av respektive part och gäller tills vidare. Överenskommelsen har upprättats i samma antal likalydande exemplar som antalet parter, och parterna har tagit ett exemplar vardera. Parterna har undertecknat överenskommelsen nedan.

Generaldirektör, Folkhälsomyndigheten

Landstingsdirektör, Stockholms läns landsting

Datum: 2015 - 09 - 10

Landstingsdirektör, Landstinget i Uppsala län

Jan Grönlund, Landstingsdirektör,
Landstinget Sörmland

Landstingsdirektör, Region Östergötland

Landstingsdirektör, Region Jönköpings län

Landstingsdirektör, Region Kronoberg

Landstingsdirektör, Landstinget i Kalmar län

Landstingsdirektör, Region Gotland

Landstingsdirektör, Landstinget Blekinge

Landstingsdirektör, Region Skåne

Landstingsdirektör, Region Halland

Landstingsdirektör, Västra Götalandsregionen

Landstingsdirektör, Landstinget i Värmland

Landstingsdirektör, Region Örebro län

Landstingsdirektör, Landstinget Västmanland

Landstingsdirektör, Landstinget Dalarna

Landstingsdirektör, Region Gävleborg

Landstingsdirektör, Landstinget Västernorrland

Landstingsdirektör, Region Jämtland Härjedalen

Landstingsdirektör, Västerbottens läns landsting

Landstingsdirektör, Norrbottens läns landsting

Denna överenskommelse om myndighetssamverkan blir giltig under förutsättning av att den godkänns av respektive part och gäller tills vidare. Överenskommelsen har upprättats i samma antal likalydande exemplar som antalet parter, och parterna har tagit ett exemplar vardera. Parterna har undertecknat överenskommelsen nedan.

Generaldirektör, Folkhälsomyndigheten

Landstingsdirektör, Stockholms läns landsting

Landstingsdirektör, Landstinget i Uppsala län

Landstingsdirektör, Landstinget Sörmland

Datum: 2015 -08-28

Landstingsdirektör, Region Östergötland

.....
**Agneta Jansmyr, Regiondirektör,
Region Jönköpings län**

Landstingsdirektör, Region Kronoberg

Landstingsdirektör, Landstinget i Kalmar län

Landstingsdirektör, Region Gotland

Landstingsdirektör, Landstinget Blekinge

Landstingsdirektör, Region Skåne

Landstingsdirektör, Region Halland

Landstingsdirektör, Västra Götalandsregionen

Landstingsdirektör, Landstinget i Värmland

Landstingsdirektör, Region Örebro län

Landstingsdirektör, Landstinget Västmanland

Landstingsdirektör, Landstinget Dalarna

Landstingsdirektör, Region Gävleborg

Landstingsdirektör, Landstinget Västernorrland

Landstingsdirektör, Region Jämtland Härjedalen

Landstingsdirektör, Västerbottens läns landsting

Landstingsdirektör, Norrbottens läns landsting

Denna överenskommelse om myndighetssamverkan blir giltig under förutsättning av att den godkänns av respektive part och gäller tills vidare. Överenskommelsen har upprättats i samma antal likalydande exemplar som antalet parter, och parterna har tagit ett exemplar vardera. Parterna har undertecknat överenskommelsen nedan.

Generaldirektör, Folkhälsomyndigheten

Landstingsdirektör, Stockholms läns landsting

Landstingsdirektör, Landstinget i Uppsala län

Landstingsdirektör, Landstinget Sörmland

Landstingsdirektör, Region Östergötland

Landstingsdirektör, Region Jönköpings län

Datum: 2015 - 09 - 07

Landstingsdirektör, Region Kronoberg

.....
**Krister Björkegren, Landstingsdirektör,
Landstinget i Kalmar län**

Landstingsdirektör, Region Gotland

Landstingsdirektör, Landstinget Blekinge

Landstingsdirektör, Region Skåne

Landstingsdirektör, Region Halland

Landstingsdirektör, Västra Götalandsregionen

Landstingsdirektör, Landstinget i Värmland

Landstingsdirektör, Region Örebro län

Landstingsdirektör, Landstinget Västmanland

Landstingsdirektör, Landstinget Dalarna

Landstingsdirektör, Region Gävleborg

Landstingsdirektör, Landstinget Västernorrland

Landstingsdirektör, Region Jämtland Härjedalen

Landstingsdirektör, Västerbottens läns landsting

Landstingsdirektör, Norrbottens läns landsting

Denna överenskommelse om myndighetssamverkan blir giltig under förutsättning av att den godkänns av respektive part och gäller tills vidare. Överenskommelsen har upprättats i samma antal likalydande exemplar som antalet parter, och parterna har tagit ett exemplar vardera. Parterna har undertecknat överenskommelsen nedan.

Generaldirektör, Folkhälsomyndigheten Landstingsdirektör, Stockholms läns landsting

Landstingsdirektör, Landstinget i Uppsala län Landstingsdirektör, Landstinget Sörmland

Landstingsdirektör, Region Östergötland Landstingsdirektör, Region Jönköpings län

Landstingsdirektör, Region Kronoberg Landstingsdirektör, Landstinget i Kalmar län

Datum: 2015-09-25

Landstingsdirektör, Region Gotland **Peter Lilja, Landstingsdirektör,
Landstinget Blekinge**

Landstingsdirektör, Region Skåne Landstingsdirektör, Region Halland

Landstingsdirektör, Västra Götalandsregionen Landstingsdirektör, Landstinget i Värmland

Landstingsdirektör, Region Örebro län Landstingsdirektör, Landstinget Västmanland

Landstingsdirektör, Landstinget Dalarna Landstingsdirektör, Region Gävleborg

Landstingsdirektör, Landstinget Västernorrland Landstingsdirektör, Region Jämtland Härjedalen

Landstingsdirektör, Västerbottens läns landsting Landstingsdirektör, Norrbottens läns landsting

Denna överenskommelse om myndighetssamverkan blir giltig under förutsättning av att den godkänns av respektive part och gäller tills vidare. Överenskommelsen har upprättats i samma antal likalydande exemplar som antalet parter, och parterna har tagit ett exemplar vardera. Parterna har undertecknat överenskommelsen nedan.

Generaldirektör, Folkhälsomyndigheten Landstingsdirektör, Stockholms läns landsting

Landstingsdirektör, Landstinget i Uppsala län Landstingsdirektör, Landstinget Sörmland

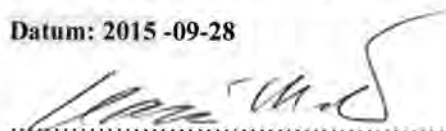
Landstingsdirektör, Region Östergötland Landstingsdirektör, Region Jönköpings län

Landstingsdirektör, Region Kronoberg Landstingsdirektör, Landstinget i Kalmar län

Landstingsdirektör, Region Gotland Landstingsdirektör, Landstinget Blekinge

Datum: 2015 -09-28

Landstingsdirektör, Region Skåne

.....
**Karin Möller, Hälso- och sjukvårdsdirektör
Region Halland**

Landstingsdirektör, Västra Götalandsregionen Landstingsdirektör, Landstinget i Värmland

Landstingsdirektör, Region Örebro län Landstingsdirektör, Landstinget Västmanland

Landstingsdirektör, Landstinget Dalarna Landstingsdirektör, Region Gävleborg

Landstingsdirektör, Landstinget Västernorrland Landstingsdirektör, Region Jämtland Härjedalen

Landstingsdirektör, Västerbottens läns landsting Landstingsdirektör, Norrbottens läns landsting

Denna överenskommelse om myndighetssamverkan blir giltig under förutsättning av att den godkänns av respektive part och gäller tills vidare. Överenskommelsen har upprättats i samma antal likalydande exemplar som antalet parter, och parterna har tagit ett exemplar vardera. Parterna har undertecknat överenskommelsen nedan.

Generaldirektör, Folkhälsomyndigheten Landstingsdirektör, Stockholms läns landsting

Landstingsdirektör, Landstinget i Uppsala län Landstingsdirektör, Landstinget Sörmland

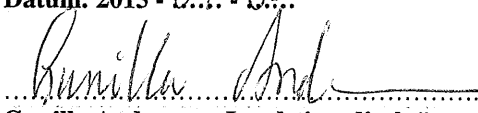
Landstingsdirektör, Region Östergötland Landstingsdirektör, Region Jönköpings län

Landstingsdirektör, Region Kronoberg Landstingsdirektör, Landstinget i Kalmar län

Landstingsdirektör, Region Gotland Landstingsdirektör, Landstinget Blekinge

Landstingsdirektör, Region Skåne Landstingsdirektör, Region Halland

Datum: 2015 - 09 - 02

Landstingsdirektör, Västra Götalandsregionen
**Gunilla Andersson, Landstingsdirektör,
Landstinget i Värmland**

Landstingsdirektör, Region Örebro län Landstingsdirektör, Landstinget Västmanland

Landstingsdirektör, Landstinget Dalarna Landstingsdirektör, Region Gävleborg

Landstingsdirektör, Landstinget Västernorrland Landstingsdirektör, Region Jämtland Härjedalen

Landstingsdirektör, Västerbottens läns landsting Landstingsdirektör, Norrbottens läns landsting

Denna överenskommelse om myndighetssamverkan blir giltig under förutsättning av att den godkänns av respektive part och gäller tills vidare. Överenskommelsen har upprättats i samma antal likalydande exemplar som antalet parter, och parterna har tagit ett exemplar vardera. Parterna har undertecknat överenskommelsen nedan.

Generaldirektör, Folkhälsomyndigheten Landstingsdirektör, Stockholms läns landsting

Landstingsdirektör, Landstinget i Uppsala län Landstingsdirektör, Landstinget Sörmland

Landstingsdirektör, Region Östergötland Landstingsdirektör, Region Jönköpings län

Landstingsdirektör, Region Kronoberg Landstingsdirektör, Landstinget i Kalmar län

Landstingsdirektör, Region Gotland Landstingsdirektör, Landstinget Blekinge

Landstingsdirektör, Region Skåne Landstingsdirektör, Region Halland

Landstingsdirektör, Västra Götalandsregionen Landstingsdirektör, Landstinget i Värmland

Landstingsdirektör, Region Örebro län

Datum: 2015 - 09 - 02

.....
Monica Berglund, Landstingsdirektör,
Landstinget Västmanland

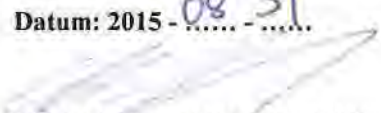
Landstingsdirektör, Landstinget Dalarna

Landstingsdirektör, Region Gävleborg

Landstingsdirektör, Landstinget Västernorrland Landstingsdirektör, Region Jämtland Härjedalen

Landstingsdirektör, Västerbottens läns landsting Landstingsdirektör, Norrbottens läns landsting

Denna överenskommelse om myndighetssamverkan blir giltig under förutsättning av att den godkänns av respektive part och gäller tills vidare. Överenskommelsen har upprättats i samma antal likalydande exemplar som antalet parter, och parterna har tagit ett exemplar vardera. Parterna har undertecknat överenskommelsen nedan.

Generaldirektör, Folkhälsomyndigheten	Landstingsdirektör, Stockholms läns landsting
Landstingsdirektör, Landstinget i Uppsala län	Landstingsdirektör, Landstinget Sörmland
Landstingsdirektör, Region Östergötland	Landstingsdirektör, Region Jönköpings län
Landstingsdirektör, Region Kronoberg	Landstingsdirektör, Landstinget i Kalmar län
Landstingsdirektör, Region Gotland	Landstingsdirektör, Landstinget Blekinge
Landstingsdirektör, Region Skåne	Landstingsdirektör, Region Halland
Landstingsdirektör, Västra Götalandsregionen	Landstingsdirektör, Landstinget i Värmland
Landstingsdirektör, Region Örebro län	Landstingsdirektör, Landstinget Västmanland
	Datum: 2015 - 08 - 31
Landstingsdirektör, Landstinget Dalarna	 Svante Lönnbark, Regiondirektör, Region Gävleborg
Landstingsdirektör, Landstinget Västernorrland	Landstingsdirektör, Region Jämtland Härjedalen
Landstingsdirektör, Västerbottens läns landsting	Landstingsdirektör, Norrbottens läns landsting

Denna överenskommelse om myndighetssamverkan blir giltig under förutsättning av att den godkänns av respektive part och gäller tills vidare. Överenskommelsen har upprättats i samma antal likalydande exemplar som antalet parter, och parterna har tagit ett exemplar vardera. Parterna har undertecknat överenskommelsen nedan.

Generaldirektör, Folkhälsomyndigheten Landstingsdirektör, Stockholms läns landsting

Landstingsdirektör, Landstinget i Uppsala län Landstingsdirektör, Landstinget Sörmland

Landstingsdirektör, Region Östergötland Landstingsdirektör, Region Jönköpings län

Landstingsdirektör, Region Kronoberg Landstingsdirektör, Landstinget i Kalmar län

Landstingsdirektör, Region Gotland Landstingsdirektör, Landstinget Blekinge

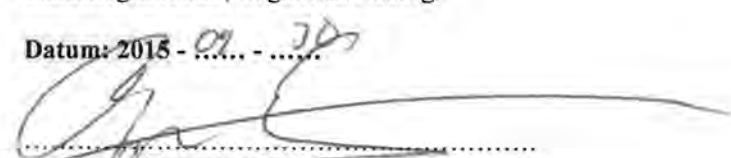
Landstingsdirektör, Region Skåne Landstingsdirektör, Region Halland

Landstingsdirektör, Västra Götalandsregionen Landstingsdirektör, Landstinget i Värmland

Landstingsdirektör, Region Örebro län Landstingsdirektör, Landstinget Västmanland

Landstingsdirektör, Landstinget Dalarna Landstingsdirektör, Region Gävleborg

Datum: 2015 - 09 - 30

Landstingsdirektör, Landstinget Västernorrland
**Björn Eriksson, Regiondirektör,
Region Jämtland Härjedalen**

Landstingsdirektör, Västerbottens läns landsting Landstingsdirektör, Norrbottens läns landsting

Denna överenskommelse om myndighetssamverkan blir giltig under förutsättning av att den godkänns av respektive part och gäller tills vidare. Överenskommelsen har upprättats i samma antal likalydande exemplar som antalet parter, och parterna har tagit ett exemplar vardera. Parterna har undertecknat överenskommelsen nedan.

Generaldirektör, Folkhälsomyndigheten Landstingsdirektör, Stockholms läns landsting

Landstingsdirektör, Landstinget i Uppsala län Landstingsdirektör, Landstinget Sörmland

Landstingsdirektör, Region Östergötland Landstingsdirektör, Region Jönköpings län

Landstingsdirektör, Region Kronoberg Landstingsdirektör, Landstinget i Kalmar län

Landstingsdirektör, Region Gotland Landstingsdirektör, Landstinget Blekinge

Landstingsdirektör, Region Skåne Landstingsdirektör, Region Halland

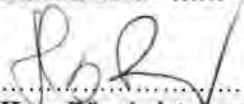
Landstingsdirektör, Västra Götalandsregionen Landstingsdirektör, Landstinget i Värmland

Landstingsdirektör, Region Örebro län Landstingsdirektör, Landstinget Västmanland

Landstingsdirektör, Landstinget Dalarna Landstingsdirektör, Region Gävleborg

Landstingsdirektör, Landstinget Västernorrland Landstingsdirektör, Region Jämtland Härjedalen

Datum: 2015 - 08 - 31

Landstingsdirektör, Västerbottens läns landsting Hans Rönnkvist, Landstingsdirektör,
Norrbottens läns landsting

Folkhälsomyndigheten

Solna Nobels väg 18, SE-171 82 Solna **Östersund** Forskarens väg 3, SE-831 40 Östersund.

www.folkhalsomyndigheten.se